

Tomasz Jarocki

"Wykonywanie praw własności intelektualnej w prawie Wspólnoty Europejskiej", L. Giliciński, Warszawa 1997 : [recenzja]

Acta Scientifica Academiae Ostroviensis nr 1, 188-191

1998

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

wśród nich mało jeszcze znany i badany test obejmowania. Ilustracją testu obejmowania jest porównanie funkcji konsumpcji DHSY z odpowiadającą jej funkcją otrzymaną z dynamicznego modelu popytu Houthakera – Taylora. Do związanych z tym rozważań teoretycznych dołączony jest stylizowany wydruk komputerowy.

Książka kończy się zestawem dziesięciu ćwiczeń, których rozwiązanie będzie potwierdzeniem zrozumienia omawianych treści, czego wszystkim czytelnikom serdecznie życzę.

Zbigniew Dulewicz

L. GILICIŃSKI: *WYKONYWANIE PRAW WŁASNOŚCI INTELKTUALNEJ W PRAWIE WSPÓLNOTY EUROPEJSKIEJ, DOM WYDAWNICZY ABC 1997, s. 289*

Pełne członkostwo Polski we Wspólnocie Europejskiej będzie wymagało ogromnych zmian w dostosowaniu do standardów Wspólnoty - zarówno polskiej gospodarki, jak i ustawodawstwa. Wielką uwagę należy więc zwracać na wszelkie publikacje związane z działalnością WE, jak też dotyczące polskiego członkostwa w tej organizacji.

Oba te warunki spełnia książka Lecha Gilicińskiego zatytułowana: *Wykonywanie praw własności intelektualnej w prawie Wspólnoty Europejskiej*, wydana w 1997 roku przez Dom Wydawniczy ABC. Dotyczy ona jednej z najważniejszych dziedzin prawa wspólnotowego - polityki konkurencji, bez której nie można byłoby osiągnąć zamierzonego celu - wspólnego rynku. Została ona unormowana w Traktacie Rzymskim w artykułach 85 - 94. W przedstawianym opracowaniu autor zawęził krąg swoich badań do mało znanego lecz niezwykle ważnego prawa własności intelektualnej. Omawiana pozycja liczy 289 stron i składa się z dwóch części:

- pierwsza dotyczy ograniczeń wykonywania praw własności intelektualnej wynikających z prawa o swobodnym przepływie towarów i reguł konkurencji EWG;
- druga - wykonywania praw własności intelektualnej w świetle Układu Europejskiego ustanawiającego stowarzyszenie między Rzeczypospolitą Polską a Wspólnotą Europejską i państwami członkowskimi WE.

Publikacja oparta jest na stanie prawnym obowiązującym w dniu 6 kwietnia 1995 roku.

Pierwsza, bardzo obszerna część pracy składa się z trzech rozdziałów, które dotyczą ograniczenia wykonywania praw własności intelektualnej wynikającego z prawa wspólnotowego oraz zastosowania go przez przedsiębiorstwa na mocy artykułów 85 i 86 Traktatu Rzymskiego. Najważniejsze, a zarazem niezbędne dla zrozumienia przedstawianego problemu są przedstawione w pierwszym rozdziale ogólne warunki przepływu towarów przez granice na terenie wspólnego rynku oraz związane z tym wyjątki przepływu praw własności intelektualnej. We wprowadzeniu autor przedstawia artykuł 34 TWE, który zakazuje nakładania na import restrykcji ilościowych, jak i innych środków o podobnych skutkach. Jednakże od tej zasady ustanowiono wyjątek (artykuł 36), na mocy którego niniejszy przepis w stosunku do ochrony własności przemysłowej i handlowej może nie mieć zastosowania.

Pierwsza część pracy poświęcona została wyjaśnieniu podstawowych pojęć. Bardzo dokładnie zostało omówione prawo związane z wykorzystaniem i wprowadzaniem do obrotu patentów, znaków towarowych oraz praw autorskich i pokrewnych. Każdy z przedstawionych elementów został w sposób bardzo szczegółowy omówiony i poparty niezwykle bogatym orzecznictwem Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości. Rozdziały II i III składają się z dwóch części. Dotyczą one odpowiednio stosowania na obszarze wspólnego rynku artykułów 85 i 86 TWE. W pierwszej z nich autor cytuje przedstawiany artykuł. Następnie omawia zawarte w nim prawa i obowiązki, którym musi podołać przedsiębiorstwo prowadzące działalność handlową na obszarze Wspólnoty Europejskiej. W dalszej części autor przedstawia przesłanki zastosowania powyższych przepisów do wymogów prawa wykonywania praw własności intelektualnej.

Artykuł 85 TWE stworzony został, by móc przeciwstawić się praktykom kartelowym. Autor w rozdziale tym szczególną uwagę skierował na licencje patentowe i umowy know-how, znaki towarowe i licencje praw autorskich. Bardzo dokładnie wskazane zostały możliwości kolidowania prawa wspólnotowego z wykonywaniem praw własności intelektualnej. Wyszczególnione zostały m.in. różnice między prawem krajowym a wspólnotowym, warunki otrzymania zwolnienia od stosowania niniejszego artykułu. Ogrom wiadomości przedstawionych w tym rozdziale uniemożliwia scharakteryzowanie ich w tym miejscu w krótki i przystępny sposób.

Przedstawiając artykuł 86, dotyczący nadużywania pozycji dominującej, autor zwraca uwagę na związane z tym problemy dotyczące

praw autorskich, wzorów przemysłowych i patentów oraz znaków towarowych. Szczególnie dużo miejsca poświęcone zostało nadużyciom eksploatacyjnym. Wiążą się one z narzucaniem nieuczciwych warunków umów licencyjnych lub odmową dostaw, jak też odmową licencji, nadużywania pozycji dominującej przez stowarzyszenia praw autorskich oraz ustalanie nadmiernie wysokich cen na produkty objęte ochroną praw własności intelektualnej. W rozdziale tym omówiono też nadużycia antykonkurencyjne, polegające m.in. na transakcjach wiązanych lub działaniach zmierzających do zmiany struktury rynku oraz represyjne – mające na celu zaszkodzenie lub wyeliminowanie konkurencji za pomocą środków prawnych. W tym przypadku autor przedstawił problem rejestracji przez przedsiębiorstwo posiadające pozycję dominującą znaku towarowego używanego przez innego konkurenta oraz nadużycie środków prawnych dla ochrony własności intelektualnej.

Część druga omawianej pracy poświęcona jest ochronie prawa własności intelektualnej z państwami trzecimi. Składa się z dwóch rozdziałów (III i IV). Pierwszy z nich poświęcony został stowarzyszeniu Polski ze Wspólnotami Europejskimi realizowanemu na podstawie Traktatu Europejskiego podpisanego w 1991 roku. W pracy zawarte zostały główne założenia i cele Traktatu ze szczególnym uwzględnieniem polityki konkurencji. Przedstawione zostały działania, jakie są niezbędne w celu harmonijnej współpracy między Polską a WE oraz rozstrzygnięcia zaistniałych sporów. Rozdział piąty dotyczy analizy orzecznictwa dotyczącego wykonywania praw własności intelektualnej i reguł konkurencji w aspekcie stosunków handlowych z krajami stowarzyszonymi i trzecimi. Omówione zostały w nim niektóre aspekty umów, jakie zostały zawarte przez państwa WE z krajami zarówno europejskimi jak i pozaeuropejskimi. Szczególną uwagę autor poświęcił problematyce międzynarodowego wykonywania praw własności intelektualnej oraz eksterytorialnego wykonywania prawa konkurencji.

Bardzo ciekawym rozwiązaniem zastosowanym przez autora jest umieszczenie pod koniec każdego rozdziału podsumowania, w którym w krótki i przystępny sposób przedstawione zostały zawarte w książce treści.

Podsumowując książkę należy stwierdzić, iż jest to niewątpliwie pozycja, która przedstawia nieznaną szerokiemu kręgu odbiorców rozwiązania prawne dotyczące niewielkiej części prawa konkurencji – prawa własności intelektualnej. Omawiana praca bazuje przede wszystkim na orzeczeniach Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości, który poprzez swoje wyroki w ogromny sposób przyczynił się i przyczynia do tworzenia, funkcjonowania i przestrzegania wspólnotowego prawa konkurencji, dotyczącego prawa własności intelektualnej. Pomagają one czytelnikowi w

sposób bardziej wiarygodny i rzeczywisty dostrzec prawo tworzące się we Wspólnocie Europejskiej oraz reguły nią rządzące. Omawiana pozycja powinna być pomocną lekturą dla osób zawodowo związanych z tematem opracowania, a także dla wszystkich, którzy interesują się prawem Wspólnoty Europejskiej, szczególnie w kontekście przystąpienia Polski do tej organizacji. Nie należy jej jednak polecać osobom, które dotychczas nie spotkały się z prawem wspólnotowym. Omawiana problematyka wymaga bowiem wcześniejszego zapoznania się z ogólnymi zasadami obowiązującymi na obszarze wspólnego rynku oraz kompetencjami zarządzających je organów. Duża ilość przykładów i orzecznictwa na które powołuje się autor wymaga od czytelnika ogromnej uwagi, gdyż niektóre z nich są wykorzystywane wielokrotnie w różnych kontekstach.

Tomasz Jarocki

W. L. JAWORSKI: *POLSKIE BANKI W DRODZE DO UNII EUROPEJSKIEJ*, WYDAWNICTWO POLTEXT, WARSZAWA 1997, s. 286

Początek obecnej dekady zaowocował radykalną zmianą koncepcji rozwoju polskiej gospodarki. Zerwano z wizją systemu socjalistycznego na rzecz świadomego kreowania podwalin gospodarki rynkowej. Jednym z najistotniejszych filarów transformacji gospodarczej jest rekonstrukcja efektywnego sektora bankowego. Stanowi on bowiem bardzo ważny komponent struktury instytucjonalnej oraz sposobu funkcjonowania gospodarki pieniężno-kredytowej.

Przełom ustrojowy stał się stymulatorem głębokiej zmiany pozycji i roli rodzimych banków. Niemal z rocznym wyprzedzeniem w stosunku do reszty gospodarki zainicjowany został proces adaptacji aparatu bankowego do reguł i wymogów stanowiących „kręgosłup” gospodarki rynkowej.

Oczywiście, z powodu negatywnego socjalistycznego dziedzictwa, banki napotykały na rozmaite perturbacje np. w postaci drastycznego osłabienia kondycji finansowej, barier infrastrukturalnych, braków wyposażenia, czy też egzystowania w praktyce bankowej specyficznych nawyków, wygenerowanych przez poprzedni system.

Tym niemniej, mimo tych mankamentów, w relatywnie szybkim tempie nastąpiła transformacja banków z niesamodzielnych jednostek